

Zadnji motiv s snegom v letošnji zimi — Bled — Foto: Franc Perdan

Stran 3:

- Sociologija lokalnih skupnosti — Na vprašanja odgovarja Zdravko Mlinar z instituta za sociologijo v Ljubljani

Stran 4:

- Smojka, Lipe in Grega — Butale na Gorenjskem

Stran 7:

- Novo odkrite PRESERNOVE LISTINE — Piše Črtomir Zorec

Novinarjev nos v ženski torbici

(Nadalj. na strani)

Ko je novinar pomolil svoj nos v žensko torbico (pripominjam, da to ni bila torbica njegove žene, ker so torbice žen po pravilu za moške prepovedane stvari) je vzdihnil: »Joj, tu je pa vse, samo mežnarja s cerkvijo ne!« in poprosil za tableto proti glavobolu.

Kaj takega pa res ni pričakoval! V torbi se je kar trlo najrazličnejše robe in ni šlo drugače kot da je vse skupaj stresel na kup in začel popisovati in razporejati. Pred posebno komisijo — seveda, ki se je ob tem veselo zabavala.

Nekaj problemov našega kmetijstva

V oglašnih rubrikah naših časopisov vse pogosteje beremo male oglase take vsebine:

Iščem fanta, ki bi v prostem času pomagal na kmetiji. V zameno nudim hrano in stanovanje.

Ali:

Hrano in stanovanje dam dvema dekletoma, ki bi v prostem času pomagali na kmetiji.

Oglasi te vrste opozarjajo na pereč problem pomanjkanja delovne sile na kmetih, s tem pa na težave našega kmetijstva nasploh. Razslojevanje vasi pri nas v povojnih letih je privedlo že tako daleč, da smo marsikje lahko že resno zaskrbljeni, kdo bo čez nekaj let še obdeloval zemljo. Mladi v vse večjem številu odhajajo v industrijo in v druge poklice v mestih, ker tam bolje zaslužijo in si lahko privoščijo precej več kot doma na vasi, starši pa ostajajo doma in s skromnimi tehničnimi sredstvi še skrbno obdelujejo zemljo, dokler jo morejo. Kaj pa bo, ko bodo stari ljudje na teh kmetijah pomrli? Taka in podobna vprašanja si danes vse pogosteje zastavljamo, ker voda že teče v grlo. Zahteve po manjših občinskih davkih v hribovitih in odročnejših krajih, kjer je kvaliteta zemlje slabša, se v zadnjem času le nekako počasi prebijajo skozi trdne stene občinskih upravnih in finančnih služb; skrb za občinski proračun je še vedno stena, ki jo le s težavo in sila previdno premagujemo. Kam pa vodi taka kratkovidna politika, to nas — kaže — ne zanima in ne skrbi preveč. Močno razširjeno mnenje, da je naša kmetijska politika precej »zavožena«, nas ne spametuje. Zemljišča, ki smo jih še pred nekaj leti od kmetov na vse mogoče načine pridobivali za družbeno proizvodnjo, zdaj kmetom dajemo nazaj v najem, ker so te njive tam, kamor je s traktorjem in kombajnom skoraj nemogoče priti, in ker so to manjše parcele, raztresene med ostalimi. V zadnjem času so načrti za razmejitev področij za družbeno in privatno proizvodnjo na Gorenjskem malce bolj realni, vzporedno z njimi pa je zanimanje za privatne kmete in za njihovo proizvodnjo, še posebno pa za kmete in njihove probleme v hribovitih krajih, zelo skromno. Do takih ugotovitev pa pridemo šele, ko npr. občinska skupščina Trzič predloži odbornikom poročilo o stanju živinoreje na njihovem področju, kjer so podatki o občutnem zmanjšanju števila goveje živine, o povsem nemogočem stanju v pasemskem sestavu črede, o potrebah po živinorejskih pospeševalnih odsekih pri zadrugah (ki smo jih pred leti — zakaj? — ukinih) itd.

Kje so posledice — tiste, ki jih najbolj občutimo? Mesa je vse manj in vse dražje je — pa še dražje bo, če ga bomo morali v večjih količinah uvažati iz drugih krajev! Tu, v svojem žepu, občuti različne takske nepravilnosti našega kmetijstva potrošnik. Objube ne koristijo nič, gluhi smo že zanje, ker jih je bilo že preveč! O družbene proizvodnje mnogo pričakujemo; vsakomur je jasno, da je na strnjenih kompleksih in z moderno mehanizacijo mogoče pridelati več in ceneje; verjeli pa bomo tlekrat, ko bomo to občutili v naših žepih, ko bo mleko npr. cenejše in ko ga bo dovolj, ko bomo videli vzorno obdelana polja in skrbno gospodarjenje! Naj izzvene te besede še tako napačno, tako je in ne bi bilo prav, da bi si še naprej zapirali oči pred dejstvi!

Neki odbornik (ne kmet!) občinske skupščine v Trziču je na seji v sredo rekel, da tudi z zmanjšanimi občinskimi dokladami ne bomo mogli več rešiti naših hribovskih kmetij, ker tam — preprosto — ni več ljudi, ki bi zemljo obdelovali; njive porašča trava, travnike gozd. Nekdo drug je povedal, da je v Lešah le še en mlad človek, ki dela doma na kmetiji, vsi drugi so odšli. Priznajmo, da smo tako stanje, ki ga zdaj poskušamo nekoliko popraviti, naredili sami, da smo ga hoteli. Razen splošnega napredka po vojni pri nas, hitrega razvoja industrializacije in s tem povezanega boljšega življenjskega standarda, boljših komunikacijskih sredstev itd. so vzroki še v pretirani obdavčitvi privatnih kmetov in v političnem pritisku nanje, ki je predvsem na mlajše vplival seveda zelo negativno. Ekonomski pritisk na kmete v obliki davkov je bil (ali še bo) kot instrument za hitrejši prehod v moderno socialistično kmetijstvo morda uspešen, ne bo pa, po vsej verjetnosti, mogel — v obratni smeri — popraviti napak, ki smo jih naredili. To pa ne pomeni, da zmanjševanje občinskih davčnih obveznosti v predelih, kjer je stanje najbolj kritično, ne more vplivati pozitivno — samo malce pozno je žel

A. TRILER

Ben Bela

- Obisk Ben Bele se je končal z velikim navdušenjem ● Alžirski študentje so na Terazijah tekli za Ben Belo, da bi mu stisnili roko
- Ben Belina univerza je bil zapor ● Svojim nasprotnikom Ben Bela ni skrivil las

V JUGOSLOVANSKIH mestih, ki jih je alžirski predsednik ob prvem obisku obiskal, je Ben Bela doživel topel sprejem. Od surčinskega letališča, ko je iz letala izstopil v značilni obleki, do Brionov je bil Ben Bela mož, ki ga je množica ljudi častila kot velikega človeka. Ben Bela je držal obljubo, ki jo je dal že pred časom, da bo med evropskimi državami prvo obiskal Jugoslavijo. Naši ljudje pa so zopet potrdili, da cenijo junake in politične razumnike.

Prvi junak upora

BEN BELINA usoda je neočljivo povezana z alžirskim uporom. Predsednik demokratične republike Alžirije se je rodil pred 46 leti v alžirskem mestu Marniju. Tudi pred obiskom v Jugoslaviji je nekaj dni preživel v svojem rojstnem mestu. Njegovi starši so bili toliko premožni, da so mu omogočili šolanje v gimnaziji. To sicer ni bilo mogoče velikemu številu alžirskih otrok, ker so francoske oblasti vodile mnoge Alžirce v knjigi politično sumljivih.

Po šoli se je Ben Bela zaposlil kot poštni uradnik. Med drugo svetovno vojno se je priključil francoski vojski, ki jo je general de Gaulle po porazu v matični deželi postavil na noge v Alžiriji. Odlikoval se je v borbah in kmalu postal francoski častnik.

Ker druga svetovna vojna Alžiriji ni prinesla samostojnosti so alžirski rodoljubi začeli pripravljati upor. Med prvimi je bil Ben Bela. Leta 1950 so ga francoske oblasti prvič zaprle. Po dveh letih zapora se je napolnil v Kairo, kjer se je srečal z ostalimi alžirskimi voditelji. Pripravljali so vstajo. Leta 1954 je z odborom desetorice začel splošno vstajo.

Ugrabljen na letališču

BEN BELA alžirske neodvisnosti ni dočakal kot borec, temveč kot zapornik. Leta 1956, ko se je vračal z obiska v Maroku, so francoska lovka letala prisilila njegovo letalo, da se je spustilo na nekem francoskem letališču v Alžiriji. Leta, ki jih je Ben Bela preživel v francoskih zaporih vse do evianskega sporazuma, je izkoristil za temeljit študij in izobražbo. S svojim zgledom kot zapornik je postal prvi junak Alžirije, čeprav je bil

Ob prvem obisku alžirskega predsednika Ben Bele v Jugoslaviji

daleč od domačega bojišča za zaporniški zapahi. Ko so mu francoski orožniki nataknili na vojaškem letališču lisice je dejal: »Naša ugrabitev ne bo nič spremenila. Bodite na to pripravljeni.« Šest let, ki jih je preživel v francoskih zaporih, je izrabil za temeljito izobrazbo. Lani je Ben Bela v razgovoru z novinarji opisal svoje

delo v zaporu: »Zapor je najbolj primeren kraj za intelektualno delo. Človek ima čas da bere, si zapisuje važna dognanja in razmišlja. Ni bilo veselo, vendar mi zapor ni ostal v slabem spominu. Zapor je potreben, rekel bi celo nujno potreben, za politika vsake revolucije. Za to se moram zahvaliti francoski vladi.«

Sele zdaj so zvedeli zanjo

Člani združenja newyorških pesnikov so bili zelo presenečeni, ko so zvedeli, da so postali dediči več kot milijon dolarjev. Zapustila jih je pesnica Alice Rey de Kasta. Toda presenečenje je bilo večje, ker so v društvu prvič slišali za njeno ime. Poznali niso niti ene njene zbirke.

Preveč prekrškov

Šef prometne policije v Oxfordu je razglasil, da naj prenehajo s kontrolo hitrosti avtomobilov. Uvedli so namreč radarsko kontrolo. Odkrili so toliko takih, ki so vozili prehitro, da je zmanjkalo zakonov za kazni.

Prepoved iz leta 1824

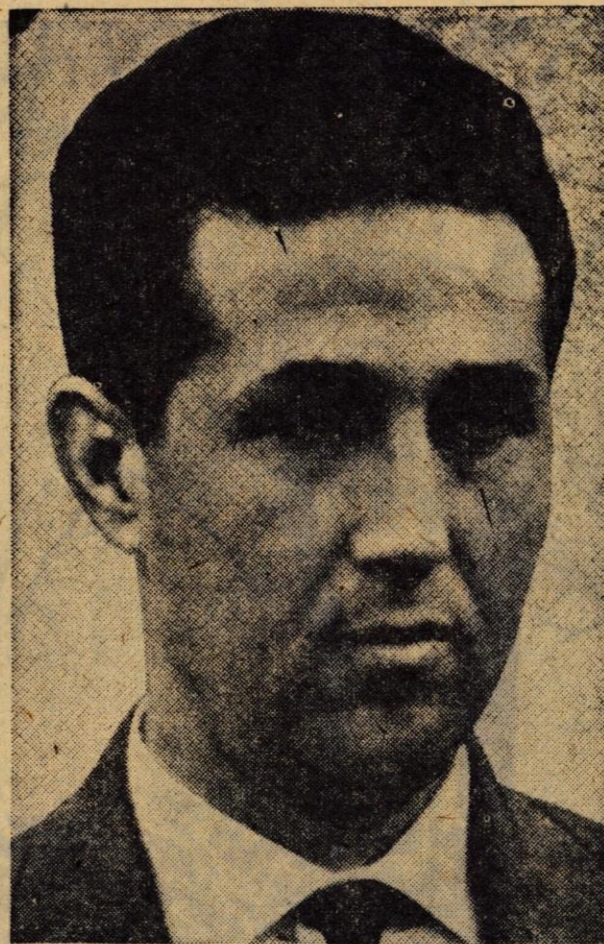
Prebivalci Mirala v Franciji se niso nič razburjali, ko so izvedeli za škodljivost tobaka. V njihovem mestu še vedno velja zakon iz leta 1824, ki prepoveduje kajenje. Toda — prebivalci se že 140 let ne držijo tega!

Druga nima roba

Neka dama je prišla z možem na sprejem. Mož opazi, da ima črto na nogavici krivo. Zena jo popravi in vpraša, kaj je z drugo. Mož ji mirno odgovori: »Saj na drugi sploh nimaš črte.«

Če matematik bere pesmi

Ko je angleški matematik Babbage prebral Tennysovo pesnitev Vizijo greha, je pisal pesniku: »V vasi sicer taki lepi pesnitvi je verz: ki se glasi: »Vsako minuto se rodi človek in vsako minuto eden umre.« Torej, če bi bilo to res, potem bi nas bilo na svetu vedno enako število. Toda, ko boste zbirko izdali drugič, spremenite verz takole: Vsako minuto umre človek in vsako minuto pride na svet 1,16 človeka. Tudi to ni popolnoma točno, točna decimalka bi bila tako dolga, da je ne bi spravili v eno vrsto.«

Prvi alžirski predsednik AHMED BEN BELA

Velika ironija, ki jo vsebujejo te besede, ne more skriti dejstev, da je Ahmed Ben Bela prebral v francoskih zaporih okoli 1000 političnih knjig in razprav.

Prvi predsednik

PO NEODVISNOSTI Alžirije Ben Bela ni imel lahkih nalog. Odnosi med alžirskimi voditelji so se zaostrili že prve dni po razglasitvi alžirske neodvisnosti. Dogodki so dovolj dobro znani. Najprej je prišlo do razcepa v začasni alžirski vladi, ki so ga poglobile še posamezne vilaje. Potem je prišlo do razlik v vodstvu političnega odbora in končno do upora Ait Ahmeda v Kalibiji.

Ben Bela proti svojim nasprotnikom ni nikoli uporabljal nasilja. Ko je lani odgovarjal na vprašanja francoskih novinarjev je dejal: »Hotel bi povedati še nekaj. Vedno sem se trudil, da se izognem nasilju. Zadržanje leto v Alžiriji ni bil nihče obsojen na smrt, nikogar nismo ubili. Verjamem, da je to prvi primer v zgodovini revolucij. Živim med ljudmi. Koliko političnih zapornikov je v Alžiriji? Samo štiri znanne politične osebnosti držimo v hišnem zaporu in nekaj ljudi v zaporu, ker so razširjali proti revolucionarne letake. Naša demokracija ne more biti demokracija samo v formalnem smislu. Imamo tudi posebne pogoje, da v nerazviti deželi ne moremo izbrati demokracije zahodnega tipa, parlamentarne demokracije.«

To so besede Ben Bele, ki jih s svojimi ljudmi uresničuje.

REKLI SO ...

»Rad bi videl tistega neumneža, ki se resnično ne boji vojne.«

Nikita Hruščov, predsednik SZ

»Panamski prekop je Abilova peta ZDA.«

Kubiček, nekdanji predsednik Brazilije

»Ni napak, ker se včasih govorijo neumnosti. Kaj pa bi drugače počeli politiki?«

I. P., član britanskega parlamenta

»Če bi vsi Italijani živeli v Italiji, bi bili največji narod v Evropi.«

G. Guareshi, italijanski satirik

»Oči Italijanov so kot ogenj, toda njihova srca so ledena.«

M. Worthington, ameriška književnica

»Ni mi treba peti v San Remu. Kupim si lahko celo Italijo.«

F. Sinatra ameriški pevec in igralec

Sociologija je še mlada znanost in zato morda pri nas še ni najbolj popularna in upoštevana. Da se pravilno razumemo — upoštevajo jo ne niti nekateri posamezniki niti ne organizacije. Pa vendar to ni abstraktna znanost, torej znanost zaradi znanosti same, pač pa eden izmed tistih umskih dosežkov ljudi, ki je za nas nadvse pomemben. Živimo v družbi, z njo smo v določenih odnosih in prav ti odnosi so tisti, katere sociologija proučuje.

V Ljubljani že nekaj let deluje sociološki inštitut in v njegovem okviru grupa za lokalne skupnosti. Tovariš ZDRAVKO MLINAR, vodja te grupe, se je rad odzval naši prošnji in tako je prišlo do pričujočega razgovora, v katerem bomo bralcem skušali pojasniti delo in probleme grupe za lokalne skupnosti.

● Uvodoma nas zanima, kako dolgo sociološki inštitut v Ljubljani obstoja in katere grupe delujejo v njegovem okviru?

Inštitut obstoja dobra 4 leta, v njegovem okviru pa delujejo poleg grupe za lokalne skupnosti še grupa za industrijsko sociologijo, grupa za metodologijo socioloških raziskav, grupa za kulturo in umetnost, obstojata pa še neformirani grupi za sociologijo religije in sociologijo družine.

● Ker je pač tema tokratnega razgovora delo vaše grupe, vas prosim, da nam okvirno seznanite s področji njegega dela.

Sta predvsem dve področji. Eno je delo na inštitutu, torej raziskovalno delo, drugo naše področje pa je katedra za lokalne skupnosti na oddelku za sociologijo na filozofski fakulteti.

● S čim utemeljujete naziv vaše grupe. Zakaj jo torej imenujete grupa za lokalne skupnosti?

V zapadnem svetu bi si pod tem imenom predstavljali sociologijo mesta in sociologijo vasi. Torej dve sorodni veji sociologije. Pri nas (to mnenje zagovarjam tudi jaz) pa smatramo, da je težnja po integraciji vasi in mesta vedno izrazitejša. Kaže se že v tem, da so neke meje med mestom in vasjo že izredno šibke, drugod pa jih sploh ni več. Na problem torej gledamo dialektično — s stališča razvoja torej. Zato trdim, da je najpraviše, da veji, ki jih zapadnjaki obravnavajo ločeno, združimo in tako bravnava vas in mesto v sociologiji lokalnih skupnosti. S tem, ko govorimo o sociologiji lokalnih skupnosti, govorimo o vasi in tudi o mestu.

● Kaj je potemtakem predmet sociologije lokalnih skupnosti?

Čeprav besedo družba mnogo uporabljamo, imamo vendar o njej dokaj različne ideje in obrazložitve. Za nas predstavlja »družba« tisto neposredno okolje, v katerem živimo in na katerega smo navezani. Zato je pojem družbe v različnih pogojih bistveno različen. Če stvar gleda-

Sociologija lokalnih skupnosti

Na vprašanja odgovarja vodja grupe za lokalne skupnosti pri sociološkem inštitutu v Ljubljani ZDRAVKO MLINAR

tipov. Za vse je pomembna skupna značilnost, da so popolnoma brez institucij in zato navezana na tiste, ki določene institucije pač imajo. To pa so seveda naselja omenjenih treh kategorij.

● Kakšna je vloga anonimnosti z ozirom na tip naselja?

Mislím, da mi ne more nihče oporekati, če bi kot laik dejal, da se vaščani med seboj poznajo. Bolj ko je vas

majhna, globlje je to njihovo poznanstvo. To je mnenje nestrokovnjaka. V njem pa leži čista resnica, ki pa odkriva globlji pomen poznanstva. Dovolite kratko razlago.

V vaseh prvega in drugega tipa so ljudje med seboj povezani in celo prijatelji so. Ker jih veže omenjena vez, vrše drug na drugega pritisk, ki ima lahko tudi konkretne oblike. Med njimi je zakoreninjena socialna kontrola, torej kontrola take vrste, ki vznika iz ljudi in njihovih potreb, ki so omejene in sklenjene v krogu njihove vasi. Stopnja socialne kontrole je v naseljih prvega in drugega tipa še precejšnja, občutno pa se zmanjša v občinskih centrih, torej naseljih tretjega tipa. Tu namesto socialne nastopi družbena kontrola, katere hrbtenico tvori državni aparat.

● Prej ste mimogrede omenili Leskovo, Gorenjo vas in Skofjo Loko. Ali morda prav te trenutno proučujete?

Da, res je. Skofjeloko komuno proučujemo. Za nas je bila zanimiva predvsem zaradi njene nenavezanosti na Kranj in Ljubljano. Raziskave v Leskovi smo na terenu samem že opravili, čaka nas še obsežno delo na inštitutu, z Gorenjo vasjo pa se ukvarjamo že dobro leto. Loke se še nismo lotili.

● V kakšen okvir sodijo te raziskave? Zanima me namreč, ali tvorijo celoto same po sebi ali so del večjega projekta?

Z Inštitutom društvenih nauka iz Beograda raziskujemo jugoslovansko komuno. Proučujemo jo iz dveh vidikov. Enega lahko ponazorimo z raziskovanjem »od spodaj« — to je raziskovanje vasi tipov 1 in 2 (ali mikrosociologijo), drugi vidik proučevanja komune pa je makrosociološki. Ta pa med drugim proučuje pobude občanov in

upoštevane teh pobud v osrednjih občinskih organih.

● Bi spregovorili besedico ali dve še o metodah, katerih se pri delu poslužujete?

Prav raziskave v Leskovi in Gorenji vasi so bile z metodološkega vidika izredno zanimive, to pa zato, ker jih doslej v taki obliki še nihče pri nas in tudi v svetu ni uporabljal. Gre za izredno podrobne in popolne ankete, v katerih smo zajeli vse polnoletne prebivalce omenjenih dveh naselij. Prednost take metode anketiranja je v tem, da smo dobili popolno sliko o vsakem posamezniku, po drugi strani pa smo ugotovljali natančen vpliv izoliranosti na določene aktivnosti.

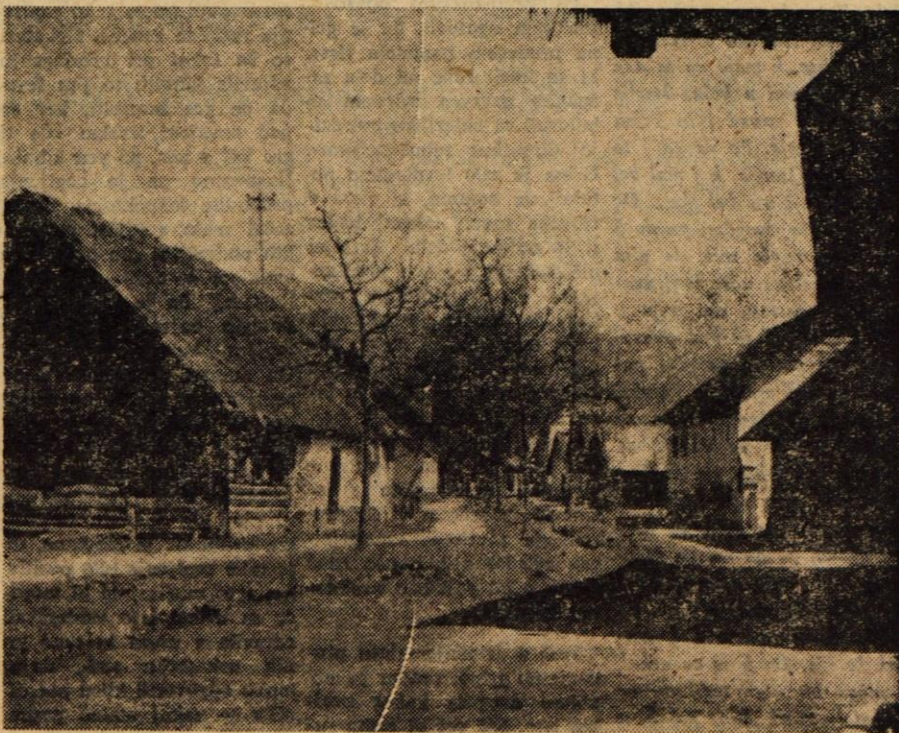
● In na kaj so se nanašala vprašanja ankete?

Prostor, kot geografsko izhodišče narekuje potrebe in te vodijo do aktivnosti, in pa spet ljudem omogočajo, da pridejo v medsebojne odnose. Na to se je nanašal en del v anketi zajetih vprašanj. Drugi del smo posvetili kulturi (tu smo združili informiranost, običaje in navade ter načela), strukturi prebivalstva, njegovemu gibanju (mobilnosti) in povezanosti.

● Za konec pa še »klasično« vprašanje. Kje so problemi vaše grupe?

Vsekakor so to kadri. Malo nas je, neraziskana pa so še ogromna področja. Sicer pa so kadri v sociologiji zanemarljivo vsesplošen problem. Prve diplomante oddelka za sociologijo bomo imeli že letos, toda ti so že »razdeljeni« po Sloveniji. Nam jih ne bo veliko ostalo, po drugi plati pa nam gospodarske organizacije nakazujejo spet nov problem. To je trenutno nepoštevanje sociologov in nezainteresiranost zanje — skratka podoben problem, kot so bili še pred leti ekonomisti.

TONE POLENEC

Srednja vas pri Senčurju je tipično naselje nprvega tipa — skoraj brez vsakih institucij

Ena krahka štorja od prazniku

Men se zdi, da se ide na vse viže branja delat. En sa bouni, drug sa funkcionariji, za use od taperuga do tazadnga sa pa prazniki. Prazniki sa po mojm ena zla fajn reč. To pa zato, k še zdej ni ubenmu ratal, de b testga ubou, k j del pogruntu. Sam to j škoda, ko j tist taužnkinstler, k j praznike znajdu, prezgodi umeru. Se sreča, da j še do cajta na lerpobe pa na ksele mislu, de ni obrt preč prišla.

Na ta viža mama dons use sorte praznike. En sa občinske, drug crkven, ta trek republiske, ta četrt državn, ta pet mednarodn pa tak naprej. En cajt sa bol modern en, en cajt pa ta drug. Podobn sa pa edn drugmu zato, k na praznik ni treba delat. Zato ulik ldi obrajta use praznike sam de delat ni treba. Po mojm maja čist prou. Je pa še ena sorta prazniku. To so tak, k sa na kolendru zapisan s črna farba. To se prau, de se na tist dan žiber dela. Seveda se pa na prau, da se tist dan mora delat. Po navad tist, k sa na ta dan perzadet, neč ne delaja, drug jim pa pomagaja. To se prau, da se tud te prazniki, k sa s črna farba namalan, podobn gunm k sa rdeč.

Pusebn obrajtan praznik ta črne sorte j zadne leta »Dan žena«. To ni zapovedan praznik, to se prau, da se lahko dela. Zato, k smo pa že rekli, de tud na tak dan ni mus delat, se tiste, k maja na ta dan god, kar hmal u kešna štarija sprauja. Po navad j to kešna štarija sprauja. Po navad j to kešna taka štarija, k j mal bel od rok, de j use bel skrit. De b pa na blo doučas, pa de b dedci na mogla reči, de nisa glib, pa kešnga učas zboj uzameja. Se zastop, de greja u štarija zato, de ga mal pokronaja. Tist mal se pa učas potegne pa tud zrase, če j treba. Pol pa ni več kronajne ampak strajne. Pol se pa nardi, de kešna babja drhau gre že drug dan zutri prou lpo fajbna s kešne štarije pa upije pa kralval zgana, pa de kej na manka tud po malm kvarta. To j blo u nedela zutri u Lok. Po mojm to ni sam u Lok ampak še keje. De b se to nehal, b mogu bit usak tedn en za povedan žensk dan, pol b se pa po mojm hmal naučiale.

SMOJKA

Praznik žena in upokojeenci

»No, ta pa res ne zna drugega kot o upokojeencih. Kot da bi ne bilo na svetu drugega kot sami upokojeenci.«

Tako bo nemara marsikdo od bralcev nejevoljen vzkliknil, ko bo bral gornji naslov. Pa kaj hočete! Če pa ne pridete iz te družine ven. Če ste pa še sami vpisani pri zavodu za socialno zavarovanje kot upokojenec, potem sploh ne mislite na drugo kot na upokojeence in pokojnine. No, čeprav postane človek upokojenec in je njegova finančna zmogljivost podobna pasivnemu podjetju, vendar mora kljub temu upoštevati nekatere narodne šege in navade. Praznik žena, ki smo ga letos praznovali kar dva dni skupaj, pomena in se tudi upokojeenci ne moremo narediti

Angleže.

Tako sva prišla v soboto z mojim dobrim znancem Tarnoslavom Jamrovičem v renomirani gostinski lokali, kjer sva ga naročila pol litra. Med konzumacijo se je med nama razpletel pogovor, kaj bi bilo najceneje in najbolj primerno za najini boljši polovici, kot darilo za praznik žena. Soglasno sva takoj ugotovila, da, prvič, nabava kakšnega darila ni možna, ker so trgovine že zaprte, da, drugič, najina upokojevska denarna sredstva ne dovoljujejo nabave kakšnih posebnih daril. Ta dejstva so naju silno razžalostila, zaradi česar sva sklenila, da naj bo najino darilo le zgolj simbolično. Potem sva se sporazumela, da bo Tarnoslav odšel v slaščičarno po dve »kremšnitici« ter da bo eno prejela nje-

gova, drugo pa moja boljša polovica. Rečeno — storjeno! Tarnoslav je odšel po »simbolični darili« in se kmalu vrnil. Potem sva ponovila najini naročili napol litra, kar je povzročilo, da so se najina čustva raznežila. Ugotovila sva soglasno, da so najine žene velike reve, ker jim primanjkuje finančnih sredstev, kar je pripisovati temu, da so ženskega spola. Svojo trditve sva oprla na dejstvo, da je tudi kultura zelo slabo financirana, ker je tudi ona ženskega spola, dočim je nogomet mnogo na boljšem, ker je moškega spola. Nadalje sva ugotovila, da bi za tistih 600 milijonov, ki jih je pirska ladjedelnica nekam založila, lahko vse naše slovenske žene dobile za njihov praznik lepa darila. Ob takih in podobnih ugo-

tovitvah se je tajalo najino že tako in tako mehko srce, tako da sploh ne vem, kdaj in kako sva prišla vsak na svoj dom. Drugi dan popoldne pa mi je Tarnoslav zaupal, da ga je njegova boljša polovica ozmerjala, da je umazal svoj suknjič. Ko je namreč stikala po njegovih žepih za denarjem, je našla v enem namesto denarja dve zmečkani »kremšnitici«. Kaj hočete, vsaj volja je bila dobra!

Danes, to je v ponedeljek pa sem na zadnji strani osrednjega dnevnika čisto spodaj prebral novico, da ima neki Beograjec psico, ki ni vajena jesti ničesar drugega razen teletine in čokolade. Da bi le bili z novim pokojninskim sistemom vsi upokojeenci izenačeni s to srečno psiko.

LIPE

Gripa

Nobeden si ne bi mislil, še manj pa pričakoval, da se bo tud letos v času, ko se počasi poslavlja zima in ko se vsled toplote cene topijo in lezejo navzgor — pojavila gripa.

Po predlanskem opazovanju sem ugotovil, da je gripa predvsem napadala tiste, ki so imeli roke od dela zasukane navzven oziroma so болоvali za nalezljivo boleznijo »kronikus zabušancijum«. Gripa je zelo ferdamano potuhnjena bolezen, ki zleze v človeka ravno takrat, kadar si jo najmanj želi. Zato ni nič čudnega, ko je v predlanskem času zmanjkalo praškov in da te je zdravnik brez tega, da bi te s klavdivčkom mahnil po kolenčku — brez obvezne žličke in črke »AA«! dovolil, da si preganjal gripo s praški v tekočem stanju firme »antigripin«. Nič čudnega, če je nekaterim bolnikom vsled prevelikega zavžitega »antigripina« zgleдал njihov nos rdeč ter tako bil podoben smernemu kazalcu.

Tudi v letošnjem letu preganjamo gripo, vendar pa nekoliko drugače kakor prejšna leta. Nič več ni treba sukatj rokavov, mazati z jodom, prebadati kožo z iglami itd.

To je z ozirom na tehniko že zastarel način zdravljenja. Dandanes zdravimo gripo na sodoben način z vbrizgavanjem zdravila direktno v nos. Če je zdravljenje na ta način uspešno, ne morem povedati, trdim pa lahko, da je v naših enotah imelo tako cepljenje različne uspehe. Nekateri so že takoj pri vbrizganju zdravila kihnili; to jim seveda ne gre zameriti, ker so pač navajeni izreka: »Če ti gre kaj v nos, pa ven kihni.« Nasprotno pa je cepljenje prebudilo inšpektorja, da je začel malo vohljati o vzrokih podražitve cen nekaterim artiklom v naših trgovinah. Rajtam, da je to cepljenje doseglo največji uspeh pri mojem kolegu Franceljnu. On namreč trdi, da mu po cepljenju v nos — ne smrdi nobeno delo več in je začel namesto na tla pljuvati v roke tako močno, da bo s svojo proizvodnjo prekoračil letni plan. Iz naštetih in drugih primerov je razvidno, da je tako cepljenje bilo pozitivno, zato mislim, da bi mogoče za drugo leto vzbizgavali zdravila v ušesa in tako vrnili nekaterim sluh, da bi lahko odgovorili klicu potrošnika — zakaj stalne podražitve!?!?

GREGA

Butale MILČINSKI - NOVAK
na Gorenjskem

Skušnjava v tovarni

Butalcem se je obetala dobra proizvodnja. V tovarni so stali stroji, v Rusiji kupljeni, iz tovarne so leteli strokovnjaki, da nazadnje niti enega inženirja ni bilo več. Zadovoljno so kimali Butalci: »Znamo pa znamo!« in so modro pristavili: »Da nam le konkurenca ne bi prišla nad tovarno ali da se ne bi zasitil trg! Ali pa skušnjava! Tudi skušnjava, posebno direktorjeva, je grdo škodljiva stvar!«

Pa je pretekla doba poskusnega obratovanja in je zapazila občina: proizvodnja v tovarni se čudno giblje — zdaj v teh vrhah, zdaj v onih — nekaj se motovili v tovarni!

Stopil je župan in sklical skupščino. Možje so bistro gledali, majali so glave in je dejal župan: »Konkurenca to ni, zasičeni trg tudi ne, konkurenca in zasičeni trg čutiš in vidiš drugače. Nekaj pa je vendarle in nam lahko prinese neizmerno škodo. Možje, kaj vam pravim — to je direktorjeva skušnjava! Ne vidiš je, ne čutiš je, potem pa je prepozno.

Delavski svet, nič ne odlašaj, razveži svoje jezike in prični litanije!«

Delavski svet je pričel, toda direktor je molil naprej in je šlo vse po starem.

Občinska skupščina je videla in je zasedala, zasedala je, poslušala in gledala. In ko je razumela, je glasovala in izglasovala prisilno upravo, pa je iz tovarne švignil direktor, pobral odpravnino in jo ubrisal na drug položaj, raje višji kot nižji.

Butalci so zijali, potem so se zahvalili skupščini in so dejali: »Pošast! Kdo bi si mislil, da je za tako reč prisilna uprava boljša kakor našega delavskega sveta litanije.«

Prihodnič: BUTALCI GREDO V AVSTRIO

Pomen jaje v naši prehrani

Posebno v mesecih, ko so jajca na razpolago, verjetno v domačem gospodinjstvu ne mine dan, da jih ne bi uporabljali.

Cloveško telo nujno potrebuje beljakovine, rudnine in vitamine in vse to najdemo v jajcu. Poglejmo točno sestavo jajca: 13% beljakovin, 12% maščob in 1,1% rudnin. Srednje težko jajce odgovarja 10 dkg mesa ali 20 dkg mleka. Rumenjaki so velike vrednosti prav zaradi vitaminov A, B, D in E. Pri nas, v takih razmerah kot so, imajo jajca, ki so znesena spomladi in poleti, precej več vitaminov kot zamska jajca. Saj na nastajanje vitaminov močno vpliva krmiljenje, ki je spomladi in poleti popolnejše. Vitamin A dobe kokoši s travo in z drugo zelenjavo in ta vitamin je najvažnejši v jajcu. Pravijo, da ima lepo rumen ali oranžno obarvan rumenjaki več vitaminov A kot pa rumenjaki bele barve. Na barvo rumenjaka vpliva samo krma. S kuhanjem se vitamin A ne uniči. Če se kokoš pase zunaj in ima pravilno sestavljeno krmo, ima jajce lahko precej vitamina D. V poletnih mesecih je tega vitamina v jajcih več kot pozimi. S kuhanjem se vitamin D uniči.

V jajcu so naslednje rudnine: fosfor, železo, kalij, kalcij, natrij, klor in še nekatere druge v prav majhnih količinah. Fosfor in železo sta v jajcu v takih oblikah, da jih telo v celoti izkoristi.

Napačno je, če mislimo, da je surovo jajce hranljivejše kot kuhano. Surovega beljaka telo ne more povsem izkoristiti; če je beljak skuhan, je lažje prebavljiv. Seveda se pa s kuhanjem uničijo nekateri vitamini v rumenjaku.

Kokoš nikoli ne znese jajca, ki bi bilo za človeka nevarno okuženo, pač pa se jajce lahko okuži kasneje. Jajčna lupina ima luknjice, skozi katere lahko prodre kužne klice. Zato moramo jajca večkrat dnevno pobrati iz gnezda. Seveda moramo ljudi skrbeti, da so gnezda snažna, saj je prav umazanija na jajcu lahko vir okužbe. Jajc ne umivajmo, če so umazana, pač pa jih le temeljito zberišimo s suho krpo.

MALI NASVETI

● Umazanih žarnic ne umivamo z vodo. Previdno odrgnimo žarnico s krpo, lahko namočeno v salmijaku ali spiritu.

● Kristalni predmeti se spet lepo svetijo, če jih oplaknemo z razredčeno plavilno vodo.

● Pokromane predmete čistimo s toplo vodo in nato obrišemo z mehko krpo. Krom ne oksidira.

Telovniki so zelo praktični in letos modni. Ker zanj ni potrebno dosti blaga, ga lahko izdelamo iz starega konca. Paziti moramo le, da bo v skladu z ostalimi kosi naše garderobe. Prav ljubko je, če si zavezemo rutico iz enakega blaga kot je bluza. Zavezovanje rut na zatlilniku izgleda, da je postalo priljubljeno. Poskusimo še me!

Perilo iz perlona moramo pravilno negovati

Perilo iz perlona poznamo že nekaj let. Čeprav smo mu očitali, da koža pod takim perilom ne more dihati, ima vendar toliko drugih prednosti, da ga rade uporabljamo. Izdelki teh tkanin se lepo in hitro operejo, ni jih treba likati, so lahki in seveda tudi lepi. Da bodo ostali taki, jih moramo pravilno prati.

Pranje:

Če vam je le mogoče, perlon perite vsak dan v dobri milnici. Ne smemo ga prati skupaj z drugim umazanim perilom. Voda naj bo topla, le do 60° C. Po pranju perilo temeljito splaknimo; najprej z mlačno, nato z mrzlo vodo, in sicer toliko časa, da je zadnja voda popolnoma čista.

Sušenje:

Izdelke iz perlon tkanin obesimo mokre. Gotovo je odveč, če poudarimo, da ne

smemo sušiti v bližini peči ali na močnem soncu. Srajce in bluze obesimo na obešalnik, vendar pazimo, da je gladek in da ne pušča barve.

Likanje:

Perlon ni treba likati. V primeru, če je perlon le dodatna tkanina, bomo likali, ampak le z likalnikom s temperaturo za perlon. Če imamo na razpolago le likalnik brez temperature regulatorja, moramo likati z vlažno krpo.

Ali naj kupljeno perilo pred uporabo operemo?

Ni nujno, vendar je priporočljivo.

Ali lahko peremo izdelke iz perlona v pralnem stroju?

Seveda lahko. Pazimo le, da voda ne bo toplejša kot 60° C. Če uporabljate za sušenje centrifugo, jo pri perlonu perilo uporabljajte malo časa.

Kako peremo močno umazana mesta?

Perila ne smemo mencati, pač pa ga rahlo ožemajmo v milnici. Zelo umazana mesta, kot ovratnik in manšete, namažemo s peno in pustimo, da ta dlje učinkuje. Nato rahlo zdrgnjemo z gobo iz penaste gume in umazanija bo hitro izginila. (Za drgnjenje ne uporabljajte krtačke, ker ta lahko škoduje).

Kako peremo pisano perlon perilo?

Za pranje pisanega perila bomo vzeli hladnejšo vodo kot sicer in zelo dober prašek.

Kako ostane bel perlon bel?

Sem in tja je zelo priporočljivo belo perlon perilo splakniti v belilni raztopini. Pogosto ni dobro, da bi se zatekali k temu kemičnemu pripomočku pa je koristno.

Kako sušimo perlon perilo?

Ko smo ga izplaknili, ga zavijemo v brisačo in vodo iztisnemo.

Recept

Piščanec po špansko

1 piščanec, sol, maščoba za pečenje, surovo maslo, 1 do 2 jajci, 2 do 3 žlice mleka, 1 žemlja, čebula, zelen peteršilj, česen, srce, želodec, sol.

Piščanca pripravimo za pečenje in nadevamo. Za nadev vmešamo v košček surovega masla 2 jajci in v mleku namočeno, dobro ožeto žemljo. Nato primešamo dobro sesekljana jetra, čebulo, peteršilj, česen, kuhano srce in želodec, vse dušeno na surovem maslu. Nadevamo, zašijemo in zlatorumeno spečemo. Pečenega razkosamo na porcije, nadev narežemo na rezine in oboje na ložimo na pogret pladenj. Okrasimo ga z dušeno svežo zeleno in rdečo papriko, zvezano na rezance.

ZANIMIVOSTI

Klavir iz kamena

Pred približno šestdesetimi leti je Francoz Honore Bedre slučajno opazil, da kamenček, obešen na vrstico, daje zelo prijeten zvok. Bil je človek z zelo dobrim poslušom in odločil se je, da zbere toliko kamena, da bo lahko napravil tone v obsegu dveh oktav. Iskanje in izbiranje takih kamnov je trajalo več kot 30 let. Napravil je klavir prav posebne vrste.

V kovinski okevir je na svilenih nitih obesil kamenje — klaviaturo. Po njej je udarjal s palčko z kremenca in dobil je glasbo. Ta nenavadni glasbenik je znal na svojem kamnitem klavirju igrati ne samo enostavno glasbo, narodne motive, ampak tudi prava klasična dela.

Most iz jajc

Pred 450 leti so v državo Peru, kjer žive indijanska plemena, prišli španski osvajalci, ki jih je vodil poglavar Pisare. Okupator je neusmiljeno ropal in odvažal nagrabljeno blago s konji. Toda Indijanci niso imeli niti konjev niti konjskih poti in njihovi mostovi so bili le za pešce, pleteni so bili iz lanu. Tako so bili Španci prisiljeni graditi mostove.

Eden takrat zgrajenih mostov stoji še danes in ga še uporabljajo. Pri gradnji tega mostu so graditelji mešali malto z jajci. Indijanci so morali prinašati Špancem na sto ti-soče jajc.

Najstarejši zemljevid

Najstarejši zemljevid je tiskan na starinskem, debelem kartonu. Izdelal ga je Abraham Ortelijus, geograf iz Ant-

werpna, leta 1570. Iz starih kronik je razvidno, da je bil v tistem času pravi bestseller. Do leta 1601 je izšel v 41 izdajah.

Basen

Je po stezi jež prišel pa je psa na poti srečal, lepo pozdravit ga je hotel.

Pes pa ga grdo pogleda in dolžiti ga začne, da mleko mu odjeda.

Z drevesa mačka se smeji, psu takole govori: »Jaz sem spila mleko ti, saj imel si ga za tril!«

Dobro pa zapomni si: Kdor prepričal prej se ni, naj nikogar ne dolži!

Jože Perko
iz lista »Odmevi
izpod Kravca«

Po zvončke

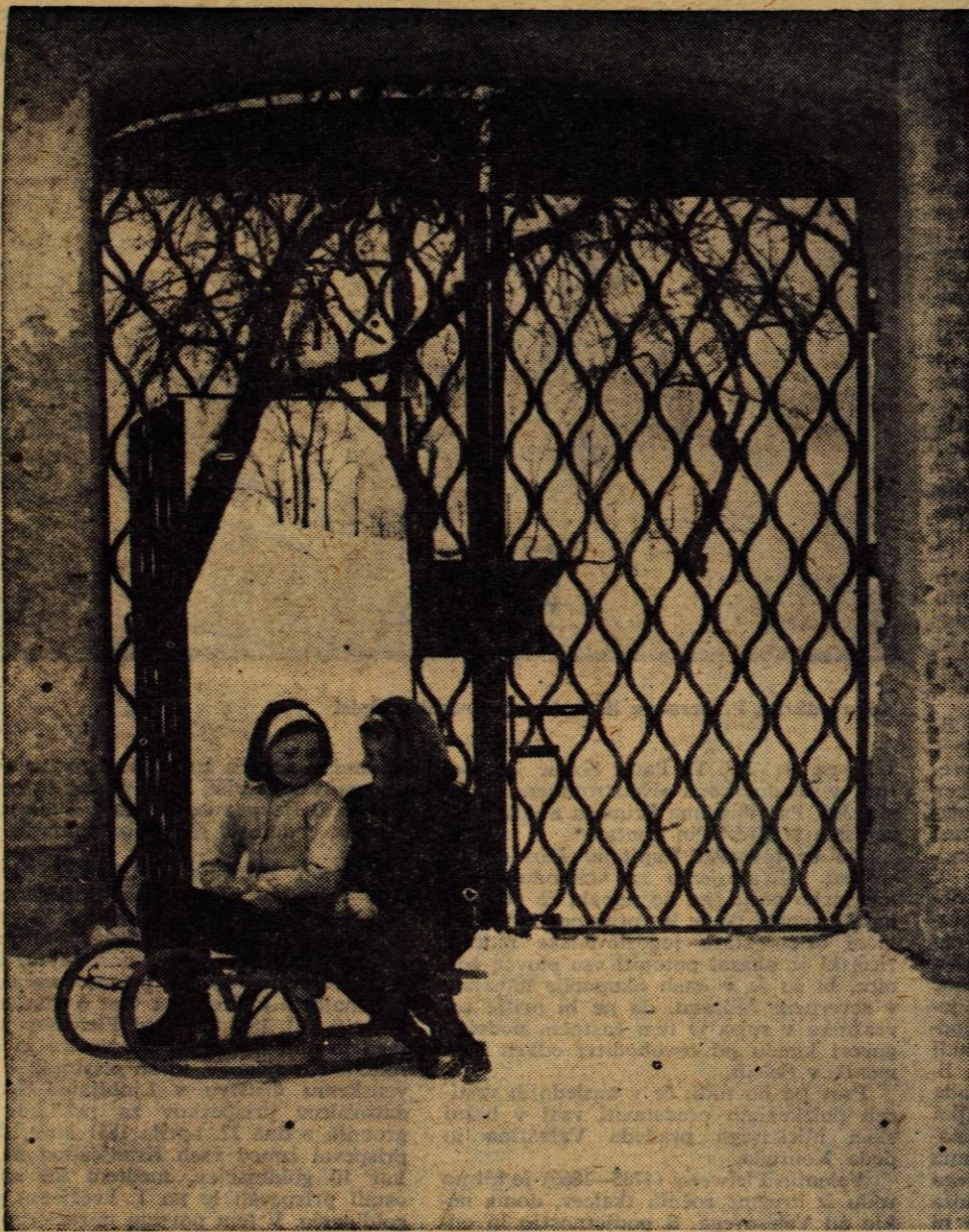
Prvi sončni žarki že toplo sijejo. Snežna odeja se vedno bolj tanjša. Sneženi možici jemljejo slovo, bliža se pomlad.

Na sončnih krajih, kjer je skopnel že ves sneg, sta pokukala na dan teloh in zvonček. Kmalu sta imela polno tovarišev ob sebi. Pa mi, otroci? Tudi mi smo oživelili. Kako težko je gledati sonce skozi šolsko okno!

Bilo je toplo. Namenili smo se, da bi najprej napisali domače naloge. Toda odšli smo v gozd. Nihče ni vedel, kje rastejo zvončki. Ni nam bilo treba dolgo hoditi, že smo zagledali dvoje drobnih, nežnih znanilcev pomladi. Ne daleč stran zopet dva in... skakali smo od cveta do cveta. Pozabili smo na domače naloge, na šolo. Domov sta nas prignali šele lakota in tema. In naslednji dan nismo imeli domače naloge. Tovarišica učiteljica nam je dala podpise.

Pomlad je lepa, pa tudi muhasta!

Tone Kadivec,
6. b. razred
osnovne šole
Senčur

ZIMA NA LOSKEM GRADU

(FOTO: FRANC PERDAN)

Kako nastane film

Prostor, v katerem se odigrava prvi prizor, predstavlja kmečko kuhinjo z ognjiščem. Izpod stropa visijo venčiče čebule, koruza in storži, skratka vse, kakor maj bi bilo v resnici. Pred nami, ki tiho stojimo za kamero, se odvíja prizor... Za mizo v kotu sedita dva moža. Tako sta se zživela v svoji vlogi, da sta samo še tisto, kar v filmu predstavljata.

Prizor je kratek. »Dovolj!« zaslišimo režiserja, ki je opazoval njuno igranje. »Prav dobro, Luč!« zakliče mojster razsvetljave. Prostor na mah zalije bleščeča svetloba. Mojster hodi od stene do stene s svetlometerom. Ustavi se pred vsakim igralcem in izmeri moč svetlobe, ki pada nanj. Ne sme biti ne presvetlo ne pretemno. V filmu se mora videti vse natanko tako, kot bi se prizor v resnici dogajal v kuhinji, samo pri svetlobi, ki pada skozi borna okenca. Toda ta naravna svetloba bi bila premalo, da bi ostala slika na filmskem traku. Zato mora

mojster osvetljave pred vsakim prizorom znova opraviti zahtevno delo: izmeriti in določiti svetlobo, ugotoviti, kako padajo sence, in drugo.

Za njim pride na vrsto snemavec. Direktor fotografije mu je že prej pojasnil, kako bo moral posneti prizor. Ostrilec, ki sedi vedno poleg kamere, z dolgim metrom meri razdaljo od objektiva do igralcev. Paziti mora na gibanje kamere in neprenehoma sproti uravnavati objektiva, da je slika vedno ostra.

Sedaj je torej vse pripravljeno... Luč. Kamera... Se maskerka nekaj dela okrog nekega igralca. Pobira mu s čel potne kapljice in mu rahlo maže obraz. Tako! Sedaj je pa zares vse pripravljeno.

»Mir! Snemanje!« se zasliši opozorilo. Brnenje zvonca nam pove, da je vstop v atelje sedaj prepovedan. Nad vhodom zasveti rdeča žarnica. Pred kamero stopi ženska, ki drži v rokah črno tablico, na kateri je napisan naslov fil-

ma, številka prizora, kraj prizora in ali se prizor dogaja podnevi ali ponoči. Tablica ima na vrhu kratko letvo, ki jo imenujejo »klapka«.

»Kamera!« zakliče režiser. Kamera steče. »Ton!« se zasliši še en ukaz. Nad igralcem visi na dolgi palici mikrofona. »Teče!« se zasliši iz

Nesreča je zlo

Velike in široke so naše ceste, a kmalu že ne bi zadostovale prometu, ki se odvíja na njih. V turistični sezoni se pretakajo vedno večje in večje reke avtomobilov, motorjev in mopedov. Zaradi tega pa je tudi iz dneva v dan več in več nesreč, tako da morajo organi prometne službe zelo budno paziti na red.

Največje zlo pa je v tem, ker vozniki ne upoštevajo prometnih pravil. Ne zavedajo se, da z nesrečo, ki jih doleti, škodujejo sebi, svoj

zvočniku. Ženska dvigne klapko in udari z njo ob tablico. Vse, kar piše na njej, tudi glasno pove. Kamera teče minuto ali dve. »Dovolj!« zakliče režiser. Vsi, ki so opazovali prizor, se oddahnejo. V ateljeju zopet zašumi. Brnenje zvonca pove, da je snemanje končano. Stekel je prvi prizor bodočega filma.

družini in vsem državljanom. Nesreča je torej zlo, ki je vsakodnevna »zanimivost« na naših cestah. Vsi bi radi sedli v avtomobil, toda marsikdo ne pomisli, če ga dobro obvlada.

Tako brez misli je bil naš znanec. Brezskrbno je sedel v avtomobil in zapeljal. Med potjo ni bil pozoren na prometne predpise. Hotel je prehiteti tovornjak pred seboj, toda ni se prepričal, ali je med tovornjakom in hišo ob cesti dovolj prostora za njegovega fička. Prav zato

se je z vso brzino zaletel v hišni vogal. Doletela ga je sreča v nesreči, kajti pri takem trčenju je prav čudno, da se mu ni pripetila večja nezgoda. Le njegov avto je moral za tri tedne v »bolnišnico«, njemu samemu pa ni bilo nič. Dolgo časa je bil precej potrpet, kajti zavedal se je svoje lahkomišelnosti. Verjetno je sklenil, da bo odslej bolj previden. Tudi zakaj le nesreča izmodri človeka? Marinka Globočnik

8. razred osnovne šole Cerklje

Nekaj lepih obetov

Sovjetski film v letu 1964

že v »Devetih dneh enega leta). Smoktunovski bo film tudi režiral.

Revolucija in vojna

V Sovjetski zvezi je 40 filmskih studijev... Vsako leto imajo sovjetski kinematografi preko 4 milijarde obiskovalcev... Samo po vojni je Sovjetska zveza poslala na mednarodne filmske festivale 300 filmov, ki so se vrtili domov z 250 nagradami in priznanji... Sovjetski Institut za film je v štiridesetih letih svojega obstoja dal 3000 filmskih strokovnjakov. Okoli 80 odstotkov vseh sovjetskih filmov posnamejo diplomanti tega zavoda.

Teh nekaj statističnih podatkov o sovjetski kinematografiji nam v marsičem pojasnjuje visoko tehnično raven, zelo visoko igralsko raven in solidno, čeprav mnogokrat vse prej kot svežo scenarijsko in režijsko kvaliteto sovjetskih filmov. Obenem pa nam to daje tudi upati na vse številnejše zrele in vitalne sovjetske filme — ob stalnem prodiranju mladih talentov in sproščanju tematike, ki ga je vedno bolj čutiti. Že zdaj lahko z gotovostjo upamo, da bo v letu 1964 dal sovjetski film vsaj pol ducata res kvalitetnih in zanimivih filmov. To pa je kar lep obet za katerokoli kinematografijo.

Najprej: »veliki«

Ker mladih (teh je zadnje čase posebno mnogo prodrlo v vrste scenaristov) ali »bodočih velikih« še ne poznamo, se za začetek ustavimo pri že uveljavljenih imenih, od katerih lahko z gotovostjo pričakujemo določeno kvaliteto.

Grigorij Cuhraj (Balada o vojaku, Čisto nebo) bo kmalu končal svoj novi film »Zivela sta dedek in babica«, ki ga opisujejo kot »lirično pripoved ljudi in o družbeni koristnosti vsakega pošteno živetega življenja.«

Tik pred premiero je »Hamlet« odličnega poznavalca Shakespeara — režiserja Grigorija Kozinceva (Don Kihot). V tej sedemnajsti (!) verziji Shakespearove tragedije igra Hamleta Inokentij Smoktunovski, Ofelijo Anastazja Vertinskaja, kralja

Klavdija pa Mihail Nazvanov. Glasbo je napisal Dimitrij Soščakovič.

Sergej Bondarčuk (Clovekova usoda) upa, da bo letos sklenil dva od treh delov svojega novega filma »Vojna in mir«, v katerem tudi igra glavno vlogo Pjera Bezuhova (Nataša je prikupna Ljudmila Saveljeva). Posneti so že najtežji prizori bitk: Austerlitz, Schöngraben in Borodino, pa požig Moskve, scena lova in dvoboj.

V studijih »Lenfilma« pripravljajo »Belo« in »Taman« — po dveh poglavjih iz romana »Junak našega časa« Mihaila Lermontova. Okrog tega dela se je zbrala zelo zanimiva in obetajoča ekipa: znani književnik Konstantin Paustovski, nadarjeni mladi pisatelj Vladimir Maksimov in odlična igralca Aleksej Batalov in Inokentij Smoktunovski (skupaj sta igrala

Se vedno sta veliki temi sovjetskega filma revolucija in vojna. Režiser Julij Rajzman in scenarist Jevgenij Gabrilovič bosta posnela nadaljevanje svojega filma »Komunist« — »Sin komunist«. Po scenariju Galine Serebrnjakove bo Grigorij Rošalj režiral film »Karl Marx«, ki bo obravnaval Marxovo življenje in delo od leta 1848 dalje.

V okviru priprav na proslavo petdesetletnice Oktobrske revolucije in stoletnice Leninovega rojstva bodo posneli več filmov o Leninovem življenju. Lev Kulidžanov je že dokončal »Modro beležnico«, ki obravnava leto 1917 v Iljičevem življenju.

Znani režiser starejše generacije **Sergej Jutkevič** (Othello) bo posnel film o Leninovem življenju in delu na Poljskem ob začetku prve svetovne vojne — »Lenin na Poljskem«. Avtor znane trilogije o Gorkem **Mark Donskoj** pa bo z režiral film o Leninovi materi in sestrah v letih 1910-12, z naslovom »Materino srce«. Vendar so to le najvažnejši od letošnjih filmov o Leninu!

Na film bodo prenesli letos priljubljeno gledališko delo Aleksandra Kornejčuka — »Smrt eskadrona«, ki sega v obdobje državljanske vojne. Iskander Kamrajev bo režiral »Vlak usmiljenja« po znani povesti »Sopotniki« Vere Panove, Revaz Ckeidze pa film »Oče vojaka«.

Literatura in sodobnost

Kievski »Dovženkov studio« bo posnel film »Sen« po pesnitvi Tarasa Sevčenka, od čigar rojstva letos poteka 150 let. Režiser Vladimir Petrov sklene »Ruski gozd«

V najnovejši (sedemnajsti) verziji Shakespearovega »Hamleta«, ki jo je posnel Grigorij Kozincev, igrata vlogi Hamleta in Ofelije Inokentij Smoktunovski in Anastazija Vertinskaja

po romanu Leonida Leonova (z Nino Drobiševu v glavni vlogi). Po delih Mihaila Solohova bodo posneli filma »Donska povest« in »Tuja kri«. Julija Solnceva, vdova Aleksandra Dovženka, pa bo po zgodbi in scenariju svojega moža letos dokončala film »Začarana Desna« (to bo že tretji Dovženkov scenarij, ki ga bodo realizirali po njegovi smrti).

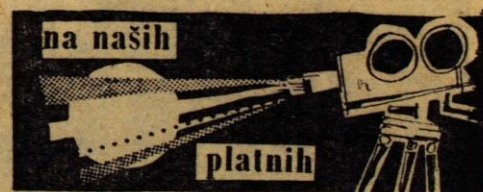
Med sodobnimi temami je v sovjetskem filmu zdaj precej pogosta moralna problematika znanstvenikov in inteligence sploh. Po uspeših Rommovih »Devetih dneh enega leta« in po filmu »Vse ostane ljudstvu« (z Nikolajem Cerkasovom v vlogi Dronova) bo letos posnel film s sorodno tematiko mladi režiser Sergej Mihaeljan: »Naprej kot vihar«.

Problem ostankov stalinizma bo obravnaval film »Svet-

loba z dalnje zvezde«, ki ga bo po knjigi Aleksandra Cakovskega posnel Ivan Pirjev. O mladini, ki v dramatičnih konfliktnih spreminja življenje, bo spregovoril »Večni plamen« Jefima Dzigana. Delavcem in delavskim iznajditeljem je posvečen film ukrajinskega režiserja Timofeja Levčuka z nenavadnim naslovom »Njegovo veličanstvo«. O življenju v sovhozih in kolhozih in o vojnem invalidu, ki najde svoje mesto v življenju, pa govori »Težka pot« Alekseja Saltikova.

Seveda bodo tudi letos v Sovjetski zvezi posneli tudi več komedij (sredi snemanja sta že »Lahko življenje« in »Sprehod po Moskvi«) in glasbenih filmov (na film bodo prenesli »Trnuljčico« P. I. Cajkovskega in »Carjevo nevesto« Rimskega-Korkakova ter posneli »Bolšoj balet«).

D. O.

»MARIE OCTOBRE« je partizansko ime sedanje lastnice modne hiše, ki se odloči, da bo med preživeli člani svoje skupine poiskala izdajalca. Priznani francoski režiser starejše generacije Julien Duuvier je v tej krminalki zbral okoli Danielle Darioux v glavni vlogi Bernarda Bliera, Paula Frankeurja, Paula Meurissa, Sergia Reggianija in Lina Venturo.

»KROSNARJI« italijanskega režiserja Francesca Rosija so komedija o italijanskih izseljencih v Nemčiji in najrazličnejših (ne tako poštenih) načinih, na katere se preživljajo. V glavni vlogi igra priljubljeni komik Alberto Sordi.

»V SVETU KOMEDIJE« je naslov izboru najboljših odlomkov iz del enega najboljših komikov »zlate dobe ameriške komedije« — Harolda Lloydja. Izbor je opravil sam avtor in ie odličn.

Nil v Etiopiji

Pred dvema tednoma smo bili v srcu Ugande, kjer izvira beli Nil, danes pa smo 1500 km dalje v Etiopiji, pri izviru modrega Nila. Pravijo mu tudi »skrivnostna reka«. Prav v tej deželi se poraja blato, ki hrani Egipt. 3000 km dalje v Kartumu pa se obe reki združita in nato nadaljujeta pot skozi puščavski pesek po veliki dolini, materi vseh civilizacij.

Bliski. Grom. Dežuje v potokih. S sklonjenimi glavami se mule upirajo tornadu. Karavana potuje skozi vihar. Amda, poveljnik nosačev, gre spredaj. Noge ima gole, volneno togo pa si je potegnil čez glavo. Crnci, visoki, z obrazi sužnjeva, v dolgih srajcah, sledijo Amdu. Za seboj vlečejo živali, otovorjene z usnjenimi šotori, in hrano. Vzpensajo se po pobočju, poraslem s cedrami. Dež in veter neusmiljeno bičata karavano. Pred tremi dnevi, ko smo bili še v Sudanu, je bila temperatura 55° v senci, sedaj pa kaže termometer komaj 10°. In nikjer nobene skale ali jame, ki bi nam nudila zavetje. Še dve uri poti imamo pred seboj, da bomo dosegli vrh starega ugaslega velikana na visoki etiopski planoti, kjer je James Bruce pred 200 leti mislil, da je odkril izvir belega Nila. V resnici pa je bil to izvir modrega Nila in ga je nekdo odkril 150 let pred njim.

Nenadoma je dež ponehal, prav tako kot je bil začel. 900 m pod nami se je v raztrganini med oblaki prikazalo jezero Tana, kopajoče se v soncu. Odtod teče modri Nil dalje proti Sudanu. Po vznemirjenih klicih nosačev smo spoznali, da se približujemo Gišu — svetišču vseh svetišč, kamor prihajajo stotisoči častit izvir in črni kamen, ki je padel z Lune.

Kamen je tu. In izvir tudi. To je rečica, ki je zaradi dežja malo narasla in ki teče po kamniti strugi med praprotjo. Malo dalje se za nekaj časa izgubi v bambusovem gozdiču, dokler končno ne izgine v bližnjem gozdu. Imenujejo jo mali Abbai. To je Nil. Ne recite modri

Nil, kot to delajo geografi. Za Etiopce je Abbai edini Nil, oni drugi je samo nepomemben pritok.

Pesem puščave

Ustavili smo se na robu gozda. Amda in nosači so postavljali šotore, mi pa smo se medtem spustili v gozd, kjer smo opazovali Abbai. Rečica se spušča po strmem, pobočju, skače od skale do skale in se končno izlije v jezero Tana. Hoteli smo ji slediti, toda mrtva drevesa ter gosta prepletanost bodočih lian nas je ustavila. Dalje nismo mogli. Počasi in neopazno se je spuščal mrak. Vrnili smo se k šotorom. Nebo se je pordečilo in v gozdu so se naselile sence in na tisoče nenavadnih šumov. Visoko v vejah dreves so se gugale opice. Gozd je bil poln njihovega vreščanja. Le kdaj pa kdaj je za hip postalo vse tiho.

Tudi mi smo utihnili. Bližala se nam je karavana ljudi. Zdelo se nam je, kod da doživljamo poglavje iz biblije. Mož s preroško brado je jahal osla, sledila pa mu je množica žensk. Hodile so peš z visoko dvignjeno glavo, v njihovi drži pa je bilo nekaj posebnega. Bile so kot prenašalke amfor s fresk tebanskih grobnic. Stotine, tisoči so se pomikali v gosjem redu skozi puščavo, po tisočletni poti kadila, slonove kosti, sužnjeva in zlata. Ti ljudje prihajajo od daleč, iz Eritreje in celo z obal Rdečega morja. Prihajajo v Azum, da bi tam praznovali cvetni dan, ki je največji praznik njihove cerkve.

Noč je zavladala nad puščavo. Tudi oni so za ta dan končali romarsko pot in sklenili počakati svita. Plameni so ožarjali puščavski pesek okrog nas. Romarji so pripravljali večerjo — poln lonec koruze in juhurija. Dolgo smo sedeli pri ognju in opazovali kako jedo. V njihovih kretnjah je bilo nekaj nenavadnega, skoraj svetega.

Poslušali smo pesem puščave. Prislunili smo davnim legendam o kraljici iz Sabe in o svečeniku Janezu. Bili smo očarani, prav tako, kot če bi med temi bitji, katerih duše so v tako intimni povezanosti z zemljo, ognjem, vodami, z živalmi in zvezdami, končno odkrili tisto skromnost in svetost življenja, ki so jo že šestokrat opisali, našli pa še nikoli.

Prebivalec — domačin ob izviru modrega Nila

Romarji prosijo

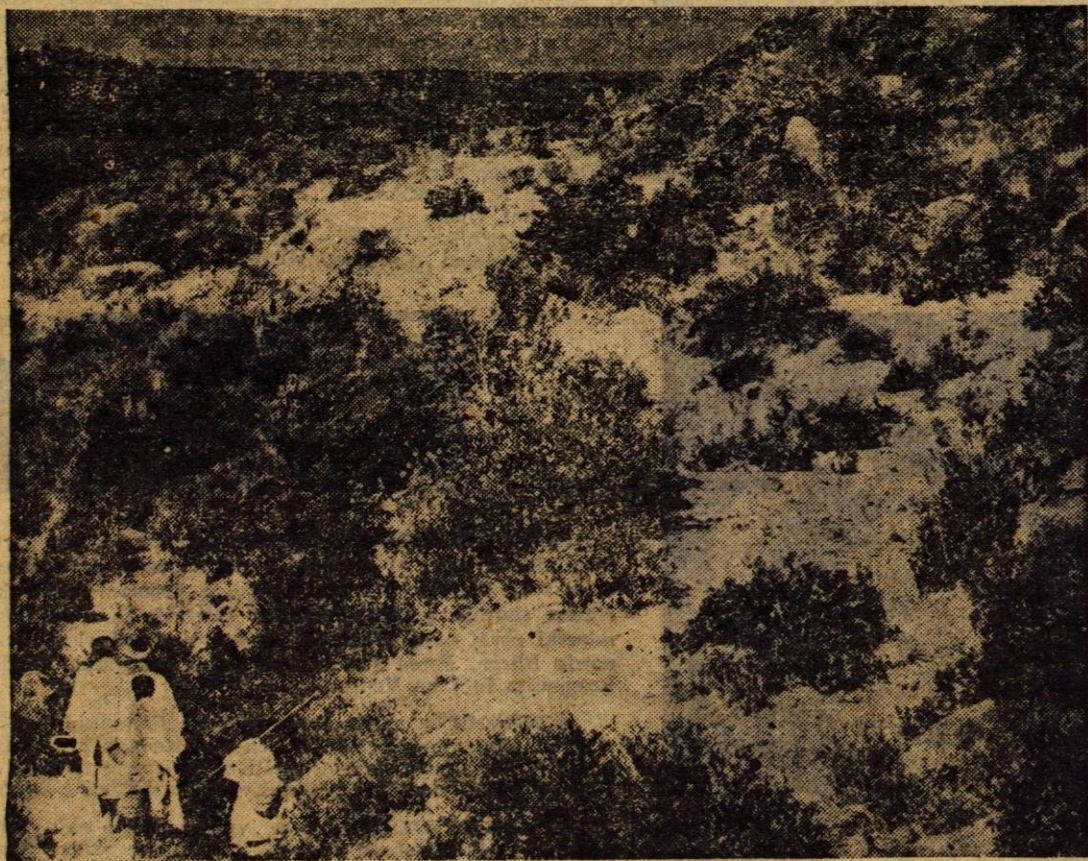
Poldne je. Sonce strašno pripeka. V daljavi začujemo šum potoka. Ne, to ni potok, to so glasne molitve romarjev, ki so prepotovali puščave, nekateri goli pod kratko biblijsko obleko, drugi bolj oblečeni. Vsi se stiskajo okrog azumske bazilike, ki ni katedrala, ampak prava trdnjava, kakršne so gradili križarji — s stolpi, okopi. Zdi se kot neko vojno mesto, kjer so kronali etiopske nomadske kralje, ki niso imeli svojega glavnega mesta. Od leta 1600 dalje pa pomeni Akum Rim današnjega etiopskega krščanskega imperija. To je kitajski zid v srcu islamskega vzhoda.

Potopili smo se v vročino in prah te množice tisoč in ene noči, ki vonja po ognju, kadilu, puščavi. To je množica gospodarjev puščavskega peska s svetlečimi turbani, množica slepcev, ki jih vodijo gobavi pritlikavci. Vsi ti obrazi prosijo zdravja. Pobožno prisostvujejo obredu, ki ga opravljajo veliki duhovniki, oblečeni v bogata oblačila, posuta z zlatom.

Zapustili smo jih. Hoteli smo videti še Gondar, mesto s 44 cerkvami, kjer so etiopski kralji živeli 1500 let. Zdelo se nam je, kot da gledamo Versailles v ruševinah. Na trgu pred gradom sredi koles in drugih vozil, pod vročim soncem, leže zleknjeni na hrbtu veliki vrage.

Spet smo v puščavi, na poti ognjenega prahu. Nenadoma se v daljavi pred nami prikaže kot čudež veliko modro jezero Tana s svojimi stotimi otoki, kjer se nahajajo najstarejši samostani na svetu. Pet ali šest starih ladij, barake in okrevališča — to je Gorgora, eno izmed obeh pristanišč na jezeru Tana. Ladje so edina zveza med obalo in otoki. Toda kaj, ko odpeljejo šele takrat, ko so polne turistov. Tako bi lahko čakali teden ali celo mesec, da bi obiskali nove svetove na jezeru. Dolgo smo se morali pogajati, da je končno kapitan Mafreida le pristal na to, da nas bo peljal na otoke. Ogledali smo si ga. Bil je brez nosu. Strašna bolezen, večno lačna, bo počasi uničila celega moža. Tu smo srečali ogromno gobavcev. In — čudež! — komaj so stroji zaropotali, že se je bogve odkod vzela množica turistov, ki so napolnili krov. Orient! Čudoviti Orient, kjer bakšiš neprestano dela čudežal

Privedila: TONCI JALEN

Pokrajina ob izviru Nila je še vedno polna skrivnosti.

RADIJSKI SPORED

VELJA OD 14. DO 20. MARCA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.15, 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30

SOBOTA — 14. marca

8.05 Vedre melodije za konec tedna — 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo — 9.25 Babica pripoveduje — 9.50 Solistična zabavna glasba — 10.15 Nekaj domačih — 10.35 Japonska zborovska glasba — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Sobotni zabavni mozaik — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Poje zbor Glasbene Matice iz Ljubljane — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Pesmi jugoslovanskih narodov — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Recitali znamenitih pevcev — 18.45 Novo v znanosti — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Matineja narodne zabavne glasbe — 21.00 Sobotni ples — 22.10 Oddaja za naše izseljence — 23.05 Prijeten konec tedna

NEDELJA — 15. marca

6.00 Dobro jutro — 6.30 Napotki za turiste — 7.40 Pogovor s poslušalci — 8.00 Mladinska radijska igra — 8.37 Slovenske ljudske pesmi za mladino — 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. — 10.00 Se pomnite tovariši — 10.30 Matineja simfoničnega orkestra RTV Ljubljana — 11.30 Nedeljska reportaža — 11.50 Z zabavnim orkestrom Roberto Rosci — 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. — 13.30 Za našo vas — 13.50 Koncert pri vas doma — 14.10 Iz Skandinavije na Moravsko — 15.05 Nedeljski zvočni mozaik — 16.00 Humoreska tega tedna — 16.20 Domače melodije za nedeljsko popludne — 16.45 Plesni orkester Erwin Lehn — 17.05 Hammond orgle — 17.15 Radijska igra — 18.25 Glasba znamenitih oper — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Izberite svojo popevko — 21.00 Znamenite operne predstave — 22.10 Plesna glasba — 23.05 Sodobna hrvaška glasba v novih posnetkih

PONEDELJEK — 16. marca

8.05 Slovenski oktet poje ruske narodne pesmi — 8.25 Glasba ob delu — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.25 Pojeta Cvetka Ahlin in Gašper Dermota — 10.15 Trije koncertni plesi — 10.35 Naš podlistek — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Na obisku pri bolgarskih orkestrih — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.45 S knjižnega trga — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Glasbena križanka —

23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Plesni zvoki

ČETRTEK — 19. marca

8.05 Z opernih in koncertnih odrov — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Srečanje v studiu 14 — 10.15 Pihalna godba Rudolfa Stariča — 10.30 Pet minut za novo pesmico — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Za prijetno razvedrilo — 13.30 Glasbeni sejem — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 15.15 Zabavna glasba — 15.40 Literarni nokturmo — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra ansambel Jörgen Ingmann — 17.15 Turistična oddaja — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Češka, sovjetska in poljska zabavna glasba in popevke — 18.45 Kulturna kronika — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov — 20.45 Lahka glasba — 21.00 Literarni večer — 21.40 Orkestralna suita — 22.10 Dve melodiji za violo — 22.15 Skupni program JRT — 23.05 Italijanska pevačica Rita Pavone in Peppino de Capri — 23.20 Skupni program JRT

PETEK — 20. marca

8.05 Operetne melodije — 8.30 Grupa Georga Espitalierja igra pesmi raznih narodov — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Odmevi iz Brazilije in Mehike — 10.15 Uvertura in dva prizora iz opere Istrska svatba — 10.30 Novost na knjižni polici — 10.55 Glasbena medigra — 11.00 Pozor, nimaš prednosti — 12.05 Zabavna glasba — 12.15 Kmetijski nasveti — 12.25 Domače pesmi in napevi — 13.30 Spomini iz koncertnih dvoran — 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Pri madžarskih skladateljih zabavne glasbe — 15.15 Napotki za turiste — 15.20 Zabavna glasba — 15.45 Jezikovni pogovori — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Iz življenja in dela Antonina Dvoraka — 18.00 Aktualnosti doma in v svetu — 18.10 Pesmi borbe in dela — 18.30 Pripoveduje nam... — 18.45 Iz naših kolektivov — 19.05 Glasbene razglednice — 20.00 Zabavni orkester RTV Zagreb — 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled — 20.30 Iz slovenske violinske glasbe — 20.57 Godala v ritmu — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.10 Plesni zvoki — 23.05 Poje vam Nat »King« Cole — 23.20 Skupni program JRT

K I N O

Kranj »CENTER«

14. marca amer. barv. CS film BAGDADSKI TAT ob 16., 18. in 20. uri, premiera ital. barv. CS filma BODOSKI VELIKAN ob 22. uri
15. marca ital. film RIM, ODPRTO MESTO ob 10. uri, amer. barv. CS film BAG-

DADSKI TAT ob 14., 16., 18. in 20. uri

16. marca ital. barv. CS film BODOSKI VELIKAN ob 17. in 19.30
17. marca ital. barv. CS film BODOSKI VELIKAN ob 17. in 19.30
18. marca ital. barv. CS film BODOSKI VELIKAN ob 17. in 19.30

Kranj »STORŽIČ«

14. marca amer. barv. film DOGODIVSCINE LEDA ob 16. uri, francoski film VOJNA GUMBOV ob 18. uri, amer. film ZAKAJ SE BORIMO II. DEL ob 20. uri, premiera franc. filma MARIE OCTOBRE ob 22. uri
15. marca amer. film ZAKAJ SE BORIMO II. DEL ob 10. uri, amer. film v SVETU KOMEDIJE ob 13. in 21. uri, amer. barv. film DOGODIVSCINE LEDA ob 15. in 17. uri, francoski film POLNOCNI SESTANEK ob 19. uri
16. marca amer. barv. CS film BAGDADSKI TAT ob 16. in 18. uri, premiera ital. filma KROSNJARI ob 20. uri
17. marca amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 16., 18. in 20. uri
18. marca amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 16., 18. in 20. uri

Strazišče »SVOBODA«

14. marca amer. film V SVETU KOMEDIJE ob 20. uri
15. marca amer. barv. CS film BAGDADSKI TAT ob 15. in 19. uri, franc. film VOJNA GUMBOV ob 17. uri
18. marca francoski film MARIE OCTOBRE ob 20. uri
Cerklje »KRVAVEC«
14. marca ital. barv. CS film MARATONSKA BITKA ob 19.30
15. marca ital. barv. CS film MARATONSKA BITKA ob 15. in 17. uri

Jesenice »RADIO«

14. do 15. marca amer. CS SAINTE film ZLATO IZ SEVEN
16. marca španski barv. film MATI, POSLUŠAJ PESEM MOJO
17. do 18. marca angleški barv. film POD OKRILJEM NOCI
19. marca jugoslovanski film ROJAKI
20. marca egiptovski film NEPOZNANA ŽENA

Jesenice »PLAVZ«

14. do 15. marca angleški barv. film POD OKRILJEM NOCI
16. do 17. marca amer. CS film ZLATO IZ SEVEN SAINTE
18. marca španski barv. film MATI, POSLUŠAJ PESEM MOJO
19. do 20. marca nemški VV film MASCEVALEC

Zirovnica

14. marca angleški film NENAPOVEDAN SESTANEK
15. marca egiptovski film SLAVČKOVA PESEM
18. marca amer. CS film ZLATO IZ SEVEN SAINTS
Dovje
15. marca angleški film NENAPOVEDAN SESTANEK

19. marca amer. CS film ZLATO IZ SEVEN SAINTS

Koroška Bela
14. marca nemški VV film MASCEVALEC
15. marca amer. barv. VV film RAZBITA LADJA MARY DEARE
16. marca angl. barv. film POD OKRILJEM NOCI

Kranjska gora

14. marca amer. barv. CS film RAZBITA LADJA MARY DEARE
15. marca nemški VV film MASCEVALEC
17. marca španski barv. film MATI, POSLUŠAJ PESEM MOJO
19. marca angleški barv. film POD OKRILJEM NOCI Ljubno
14. marca sovj. film DEKLISKA POMLAD ob 19.30
15. marca jugosl. film KOT ZARA ob 16. uri

Duplica

14. marca mehiški barv. CS film CRNI OREL ob 19. uri
15. marca mehiški barv. CS film CRNI OREL ob 15., 17. in 19. uri
15. marca sovj. barv. prav. KRALJESTVO KRIVIH OGLEDAL ob 10. uri
18. marca avstrijski film OBOZEVANA JULIJA ob 17. uri
19. marca avstrijski film OBOZEVANA JULIJA ob 19. uri

Radovljica

14. marca amer. barv. CS film DVA JAHACA ob 18. uri
14. marca amer. film VOJNI HEROJ ob 20. uri
15. marca amer. barv. CS film DVA JAHACA ob 16. in 20. uri
15. marca amer. film VOJNI HEROJ ob 18. uri
17. marca amer. film NA DIVJI ZAHOD ob 20. uri
18. marca amer. film NA DIVJI ZAHOD ob 18. in 20. uri
19. marca amer. barv. film V SLUŽBI PANCHAVILLE ob 20. uri
20. marca angleški film TUDI TO JE LJUBEZEN ob 20. uri

gledališče

PRESERNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

SOBOTA — 14. marca ob 19.30 De Stefani »SOBOTA GREHA«
NEDELJA — 15. marca ob 10. uri URA PRAVLJIC odpade po odloku Zavoda za zdravstveno varstvo, ob 16. uri za IZVEN DE Stefani »SOBOTA GREHA«
PONEDELJEK — 16. marca ob 16. uri DRUGA VELIKA BESEDA za red DIJASKI I.
TOREK — 17. marca ob 16. uri DRUGA VELIKA BESEDA za red DIJASKI II.
ČETRTEK — 19. marca ob 16. uri DRUGA VELIKA BESEDA za dijake šole Stanca Zagarja.

Humoreska

S Cecilijem Čukoslavom sva bila sošolca tja do pete gimnazije, ko so mene vrgli iz šole, ker sem imel več kolov v redovalnici, kot jih je na srednje veliki njiivi fiziola. Potem sem se šel učiti obrti, on pa se je pridno gulil še svojih osem let, dokler ni postal diplomirani slavist. Potlej sem ga večkrat videl iz svojega Recorda, kako se preriva na avtobusni postaji ali pa ves kljukast in obložen s šolskimi zvezki hiti po pločniku. Znanci so mi pravili, da se poskuša tudi s pisateljevanjem, toda če sem se spomnil čevljev, ki mi jih je nekoč prinesel popraviti in so bili bolj podobni stu kot katerkoli drugi reči, me je kar stresl in sem bil na tihem hvaležen usodi, da mi je dala v roke knefstro in ne peresa.

Lahko si torej predstavljate

Zasmejal se je. »Ne eno ne drugo,« je rekel in zadovoljno pogladil izboklino na srčni strani suknjica. »Odkril sem skrivnost uspešnega pisanja, to je pa vse,« je dodal in se spet zasmejal. Ko je videl, da so mi moji radovedni pogledi že skoraj razbili stekla očal, se me je usmilil in mi pojasnil skrivnost, ki jo hočem zapustiti tudi vam in naj me dajo na kopito, če se vam enkrat samkrat zlažem.

»Težava in krivica pisanja je v tem, da bere tvojo reč recimo tisoč ljudi, plačano jo pa dobiš le enkrat!« mi je pravil Čukoslav. »Poglej recimo sebe: napraviš sto enakih čevljev, jih prodajš stotim ljudem in vsak ti mora plačati svoj par. Jaz pa napišem zgodbo, v roke jo dobi prav tako sto bralcev, toda plačano jo bom dobil, jasno, le enkrat! Vsak se mi bo smejal, če bom od založnika zahteval, da mi plača honorar za vsak izvod posebej. Tebi pa bodo brez ugovaranja plačali vsak par posebej, čeprav so tudi oni vsi enaki.

NOVATOR

moje presenečenje, ko vam oni dan čakam pred križiščem in se zraven mene ustavi pravi pravcati Fiat 1300, notri za volanom pa se mi reži nihče drug kot moj stari sošolec Cecilij Čukoslav. Na sebi je imel obleko, kakršne še jaz ne nosim vsak dan, poleg sebe pa žensko, za katero grem z vami staviti tisoč templjanj, da ni bila njegova žena niti ena tistih, k so zadovoljne, če jim plačate kavo in torto. Če mi ne bi mi-ličnik trkal na šipo, bi verjetno kar naprej zijal za njegovo izpušno cevjo. Toda to je bil šele začetek!

Poskočil sem, ko da bi sedel na žilo, ko sem ga naslednjo soboto srečal v baru, kamor grem od časa do časa za spremembo in olajšanje denarnice. Spet se mi je zarezal, ko je videl, kako bujljim vanj in nazadnje je pustil svojo družbo in sedel k meni. Nisem mogel držati jezika. »Govori, Elveke,« sem rekel s hripavim glasom. »Kaj si storil: poneveril, zadel na športni stavi ali poddedoval?«

»Vidiš, ko sem to odkril, sem si zastavil preprosto, toda zverinsko težko nalogo: napisati moram tako stvar, da mi jo bo vsakdo posebej plačal, čeprav bom podobno kot ti čevlje tudi jaz prodajal čisto enake proizvode.«

»In to je uspelo?« sem dabil. »Potem si genij!« sem odkritosrčno pristavil in ga nisem izpustil iz oči, čeprav se je strip-tease v tem trenutku bližal vrhuncu.

»Seveda mi je,« je samovšečno zažarel. »Stvar v bistvu ni tako zapletena. Ponavljam, pisati moram take stvari, da se ljudje ne razburijo, če zvedo, da je v naši deželi na ducate pisanj, narejenih po istem kopitu, in da me ne stanejo drugega, kot da jih preprosto prepisujem in kopiram.«

»Povej no že enkrat, kaj torej pišeš?« sem rekel ves nestrpen in se živo presedal.

Predno mi je pomežiknil.

»STATUTE, VENDARI!«

VILKO NOVAK

HOROSKOP

VELJA OD 14. DO 20. MARCA

OVEN (21.3. — 20.4.)

NEKDO bo iz ljubosumnih nagibov zlorabil tvoje slabe lastnosti. Ne razmišljaj predolgo, raje upoštevaj stare nasvete nekdanje simpatije. Nepremišljeno zapravljanje nepričakovanega denarja se ti bo maščevalo. V tork te nekdo presenetli.

BIK (21. 4. — 20. 5.)

TVEGANO nalogo srečno izpelješ, vendar brez tuje pomoči ne bo šlo. Skrajno previdnost, da se kje ne zagovoriš. Vesela družba bo precej pripomogla pri uresničevanju poslovnih načrtov. Simpatija ti bo v petek spet pogrela staro željo.

DVOJČKA (21. 5. — 20. 6.)

TEDEN BO ugoden za reševanje pereh problemov, toda površnost lahko marsikaj pokvari. Prijatelja obvaruješ pred neutemeljenimi očitki. Ob petkovem srečanju se razvnameš in raznežiš, ob glasbi pa umiriš.

RAK (21. 6. — 22. 7.)

ODNOS do sorodnikov se v četrtek izboljša, v petek pa v službi zaradi mačka zašepa. Nasedeš opravljivcem, ob darilu pa zardiš. Pisma in razglednice.

LEV (23. 7. — 22. 8.)

ODKRITOSRČNOST na nepravem mestu se bo maščevala, hkrati pa obžaluješ obljube dane v slabem trenutku. Klepetava znanka povzroči kopico nevšečnosti. Pozor: obeta se možnost, da za nekom plačaš obresti. Vrne obljubljeni.

DEVICA (23. 8. — 22. 9.)

Z IZNAJNLIVOSTJO se izmuzneš v tork zoprnj situaciji, upnikom pa ne. Poenostavi srčne debate, ki utrujajo tudi prisluškovajočega rivala. Po sobotnih solzah sentimentalno zbežljaš.

TEHTNICA (23. 9. — 22. 10.)

V NENAČADNEM OKOLJU slišiš besedo o ljubezni, zato te poljubi hkrati razjeze in razvesele. Znanec ti pove vznemirljivo novice. S prijatnim kramljanjem sprožiš val ljubosumnosti.

SKORPIJON (23. 10. — 22. 11.)

IZ SLUCAJNEGA poznanstva se vnamejo nežna čustva, ki jih ne bo moč skrivati, zatajevati, zlasti ne v službi. Po telefonu se izdaš. Težave s številkami.

STRELEC (23. 11. — 22. 12.)

SLUCAJNOST onemogoči uresničitev sicer dobro pripravljenih načrtov. Kratkotrajni spor z drago osebo zaradi štetja kozarcev. Možnosti postranskega zaslužka.

KOZOROG (23. 12. — 20. 1.)

OBETA SE poslovno potovanje in prepovedano srečanje z osebo drugega spola. Nekdo kaže do tebe preveč zanimanja, kar pa kolegu ne bo všeč.

VODNAR (21. 1. — 19. 2.)

IZ SPEKULATIVNIH nagibov zatajiš hrepenenje in uživaš ob solzah. Po četrtku razmišljaš o usodno zapravljenih tisočakah. Pazi na svoje besede.

RIBI (20. 2. — 20. 3.)

ZELJA PO SPREMEMBAH te bo speljala v nevarne vode. Z obujanjem spominov se utrdi že zrahljano prijateljstvo. Intimnost v domačem okolju. Bučno veselje, nasledli mučen maček.

TELEVIZIJA

RTV Ljubljana	RTV Zagreb	RTV Beograd	PONEDELJEK — 16. marca	RTV Ljubljana	RTV Beograd
23.05 Poročila	11.00 Kmetijska oddaja	17.50 Poročila	18.05 Očaka tete Bajavaje — slikanica	18.20 Na črko, na črko	19.30 Kakor vam drago — glasbena oddaja
SOBOTA — 14. marca	11.20 Dysnejev svet	18.05 »Razdor«, igra za mladi-no	18.00 TV v šoli	RTV Ljubljana	RTV Beograd
RTV Beograd	RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	RTV Beograd
17.50 Poročila	17.00 »Denis in škorcij« — film za otroke	RTV Ljubljana	19.00 TV obzornik	RTV Ljubljana	20.00 TV dnevnik
RTV Zagreb	Evrovizija	18.05 »Razdor«, igra za mladi-no	19.20 S kamero po svetu	RTV Zagreb	20.30 Prenos gledališke pred-stave
18.05 »Razdor«, igra za mladi-no	17.30 Prenos zaključnih te-kem v rokometu	RTV Ljubljana	19.50 TV pošta	RTV Beograd	22.45 Poročila
RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	18.30 Poročila	JTV	RTV Ljubljana	PETEK — 20. marca
19.00 Naš teleobjektiv	19.00 Športna poročila	18.35 Taborni program — lutkovna igra	20.00 TV dnevnik	RTV Zagreb	RTV Ljubljana
19.20 Križem po Paragvaj	19.10 Potovanje šerifske zvez-de	19.00 TV obzornik	RTV Zagreb	RTV Zagreb	17.30 Ruščina na TV
19.50 Kaj bo prihodnji teden	JTV	JTV	RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	18.00 Poročila
na sporedu	20.00 Nedeljska izdaja TV dnevnika	22.00 Politični razgovor	RTV Zagreb	RTV Ljubljana	18.05 Dokumentarni film
JTV	RTV Zagreb	22.30 Poročila	RTV Beograd	RTV Ljubljana	18.30 Poljudno znanstvena od-daja
20.00 TV dnevnik	RTV Ljubljana	SREDA — 18. marca	RTV Beograd	RTV Ljubljana	18.50 Glasbeni kotiček
RTV Ljubljana	20.45 Korupcija v sodni pa-lati — drama	RTV Ljubljana	RTV Zagreb	RTV Ljubljana	19.00 TV obzornik
20.30 Propagandna oddaja	23.30 Poročila	17.30 Ruščina na TV	RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	19.30 Kantata o kavi
RTV Beograd	lači — drama	18.00 Poročila	RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	JTV
20.45 Ogledalo državljana Pokornega			RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	20.00 TV dnevnik
21.45 Mali koncert jazz an-sambla »Ad hoc«			RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	RTV Beograd
22.15 »Nekdo čaka«, film			RTV Ljubljana	RTV Ljubljana	20.30 Propagandna oddaja